

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Naročna tiskarna“ telefon št. 85.

Meč pravice.

Iz Vipave, 20. dec. 1901.

O salomonskih kazenskih sodbah našega sodnega pristava Jurija Polenška se je že veliko govorilo in pisalo. Že vrabci na strehi čivkajo, da se ta duševni invalid odlikuje s sodbami, ki napravljajo poseben utis, vsled česar se množe slučajji, da liberalne stranke sodnika Polenška odklanjajo. Saj ni čudo. Ako očita liberalen kmetski fant bivšemu klerikalnemu županu, ki si vežjo svoto obč. denarja prilasti in ga le vsled tožbe občini vrne, da bi bil — ako bi bil pošten — lahko denar ali pa račun o njega porabi tekom triletnega tirjanja položil, dobi 8 dni zavora, dasi je slučaj — osobito pa neko ponarejanje števil v obč. računu — vsaj podoben poneverjenju; ako pa izobražen duhovnik, rzeljski kurat Žnidaršič, s pravo bordeljsko nesramnostjo ponuja stari uveli ženici — naj si je že to bila kaka mlada zapeljivka! — 10 krajcarjev, da bi mu pokazala gotov del telesa, na katerega jo je bil njegov pes ugriznil, plača za tako žalitev in telesno poškodovanje samo 5 kron globe; ako očita liberallec znanemu Uršiču prodajo petiota, plača po 40 do 60 K globe, ako pa opsuje kak klerikalec v občinskem uradu med uradnim poslovanjem liberalnega župana in obč. svetnike z »osli«, plača pa le 10 K globe. In tako se čutimo vsi že naprej taksirane, in neumevno nam je, s čim smo si srd »višjih bogov« na glavo nakopali, da so nas pristavu Polenšku za poskusne kunce izrečili.

Nič boljše se nam ne godi pri politični oblasti, kjer morajo imeti pred župniki in kaplani tak strah v kosteh. Skoro bi rekli, da se rajše samemu hudiču zapíšejo, kakor bi duhovnika kaznovali. Tudi tukaj je že prej omenjeni, navadno pijani kurat Žnidaršič pravi srečni favorit. Z znanega katoliškega shoda v Vipavi se je vračal v pozni uri pijan v družbi pijanih fantalinov in možakarjev. Gredeč skozi liberalni Slap, postavil je svoj oddelek v vrsto, sam pa kot korporal par korakov pred njimi marširal ter pred

liberalnimi hišami in gostilnami z dviganjem gorjače dajal znamenje, kdaj naj začno vpiti in razgrajati. Vaakdo si lahko misli, da so »možje katoliškega prepričanja« pod vodstvom svojega dušnega pastirja tako pogumno razgrajali, da je bil v trenutku celi Slap na nogah in da so ljudje k oknom ustajali ter kurata radi njegovega početja zmerjali in ga hoteli celo aretovati. Konec je bil pa ta, da je glavarstvo kmetske razgrajače kaznovalo, kurata Žnidaršiča pa oprostilo, češ, da njegova krivda ni dovolj dokazana, dasi so priče jasno potrdile, da je bil kurat načelnik razgrajčev in izzivačev, da so ga videle z dviganjem gorjače svoje pristaše k razsajanju vzpodbujati in so ga priče same radi nedostojnega vedenja svarile!

Še značilnejši je naslednji slučaj:

Februarja meseca bila je v Podragi občinska volitev. Župnik Koller je v cerkvi Podražane vedno izzival, da je liberalcem »odklenkal«, čeprav oni liberalno volijo. Na izzivanja odgovorili so mu na dan občinske volitve, za katero se je Koller silno, toda zastojni trudil, s tem, da so mu ob mraku kake pol ure s kravjimi zvonci prav krepko »klenkali«. Iz velike množice demonstrantov spoznali so klerikalci v mraku le tri, v četrtem so se pa zmotili; župnik sam ni nikogar poznal. Temu sledi ovadba radi kaljenja nočnega miru. Obtoženci so ugovarjali, na kar je bil jedina priča župnik Koller zaslišan, ki je izpovedal, da so rečeni štirje obdolženci razgrajali in kot nepristranska priča še skromno prosil, naj se obdolžence prav ostro kaznuje, kar je na g. glavarja s tako neodvračljivo silo vplivalo, da je četrtemu obdolžencu, ki je v oči gled župnikovemu pričevanju hotel ponuditi dokaz po pričah, da se dotične demonstracije niti udeležil ni in da je župnik zoper njega krivo izpovedal, zagrozil prav v duhu avstrijskega Prügelpatenta 24urni zapor, ako ne molči. In fant je na to res molčal, glavar pa na podlagi župnikovega pričevanja vse štiri obdolžence v 48urni zapor obsodil! To se je zgodilo 22. maja l. l.

Fant je vložil priziv do deželne vlade, v katerem je navedel priče, da se je ob času demonstracije vse drugje nahajal, ter tudi omenil, da je župnika ovadil sodišču radi krivega pričevanja. Dne 5. julija l. l. potrdila je pa deželna prizivna oblast sodbo l. stopinje brez vsakega ozira na navedbe priziva, da bi človek nehotel misliti, da prevladuje tudi v II. instanci nazor, da se obdolženec ne sme braniti, kadar župniki pričajo, in da se vsled tega prizivi niti ne čitajo.

Mej tem je bil župnik pri sodišču zaslišan ter tam izpovedal, da ni iz množice nikogar izpoznal, in da vsled tega ne more nikogar obdolžiti. **Strah dela namreč časih čudeže tudi pri župnikih**, da v sili resnico govore. Kljub temu bi bil moral fant v zapor, da ni nekdo interveniral ter fant vložil prošnjo za obnovitev kaz. postopanja, kar nameravajo tudi ostali trije, ki so že kazen odsedeli, storiti. Ta prošnja je bila vložena že v juliju in še danes ni kljubu že davno izvršenim poizvedbam nobene rešitve, dasi se je že urgirala. Sodišče ne more postopati, ker mu vlada aktov ne odstopi; vlada pa morda računa, da se bode ta škandalek počasi pozabil in da je fant vesel, da ga nikdo z zaporom ne nadleguje. Ali vlada vedi, da nam je župnik Koller preveč pri srcu, da bi še nadalje čakali in molčali, in bomo znali v slučaju potrebe tako uporabo Prügelpatenta na korist župnikov na primernem mestu primerno osvetliti. Osebna čast in svoboda sta nam preveč draga, da bi si jo dali s krivoprisežnimi popi omedeževati in omejevat.

Pravica bodi slepa ali pagledaj bistro, **škiliti pa ne sme!**

V Ljubljani, 30. januarja.

Avstrijski prestolonaslednik v Peterburg.

Nadvojvoda Fran Ferdinand odpotuje v kratkem v rusko prestolico. Povod potovanju je njegovo imenovanje šefom ruskega dragonskega polka št. 26. Ruski

podpolkovnik pl. Bellegarde je prinesel nadvojvodi prestolonasledniku na Dunaj epaulete in distinkcijo ruskega konjeniškega generala. »Prager Abendblatt« piše, da ima to potovanje tudi politični pomen, ker hoče prestolonaslednik osebno izraziti in potrditi, da vlada med Avstro-Ogrsko in Rusijo pristržno razmerje ter da je zlasti prijateljstvo obeh dvorov neomajano. »Kreuzzeitung« pa piše, da ima potovanje avstro-ogrškega prestolonaslednika namen, poklicati balkanskim državam v spomin l. 1897. sklenjeno pogodbo med Avstro-Ogrsko in Rusijo. Ta opomin je baje balkanskim državam v tem času postal potreben.

Ogrski državni zbor

je pokazal že parkrat, da sedijo v njem v najnovejšem času tudi nemadarski, svobodoljubni zastopniki. Posebno živahno je bilo v včerajšnji seji. Ko se je saški poslanec Lindtner pikro pritoževal o zapostavljeni enakopravnosti, klicali so mu madjarski tovariši: »Idite v Poznanj!« Saksi pa kličejo: »Mi nočemo iti iz svoje domovine!« Govornik nadaljuje: »Saksi ne hrepenimo po avstrijskih jezikovnih odnosjih, temuč pripoznavamo ogrsko ednotno državo in ogrski državni jezik (!). Pripoznavamo tudi ogrski narodnosti vodilno vlogo (?), le pripoznati nočemo nasilja in brezpogojne oblasti.« — Za te besede je že dobil govornik ukor predsednikov.

Vojna v Južni Afriki.

V severnem Transvaalu so 25. t. m. — kakor že poročano — Angleži slučajno ujeli burskega generala Ben Viljoena z dvema adjutantoma. Ben Viljoen je bil prej žurnalist. Spočetka vojne je stal pod poveljništvom Jouberta v Natalu. Odlikoval se je v bojih ob reki Tugela, kjer so bili Angleži strašno poraženi. Pozneje se je njegovo ime omenjalo večkrat, saj je opetovano pobil angleške čete ter je po padcu Pretorije prevzel poveljništvo burskih čet v severnem Transvaalu. Pri njegovem odledku je bil navadno Schalk-Burgher. Ali zadene tudi Ben Viljoena usoda Lotterja, Liebenberga, Scheepersa i dr.? Ali ustrele Angleži tudi njega? Da bi Angleži pardoirali Ben Viljoena, je po dosedanem

trudni in pijani, tako da nimaš od njih prave koristi. Tajnik je mož, ki je na eno uho gluh, poleg tega pa je še zaljubljen. Stranke, ki prihajajo v pisarno, so kar neumne od vročine. Vse hiti sém in tja, hiti in se jezi, besni — to je dirndaj, da se Bog usmili. To je suženjsko delo, vedno isto!... Prošnje, referati, prošnje, referati... enolično kakor šumenje valov. Razumeš torej, da hočejo človeku pasti kar oči iz glave. Daj vode sém! Domov prideš ves zbit in zmučen, rad bi imel svoj obed ter legel potem spat. Toda ne! V letovišču si, to se pravi: suženj, šema, ničla si! Takoj moraš letati sém in tja kakor pišče ter preskrbovati naročila.

Lepe navade so se vgnezdile pri nas na deželi: Ako se popelje tak letoviščnik v mesto, nima pravice samo žena, temveč tudi vsak vnuk v letovišču, da mu nakopiči cel kup naročil. Milostiva zahteva, naj se peljem k šivilji ter jo ozmerjam, ker je pas preširok, a ramena preozka, potem naj zamenjam črevlje Sonjičke, prinesem naj svakinji rudeče svile po vzorcih za 20 kopejk in tri vatle trakov... No, le počakaj, takoj ti bom pre-

LISTEK.

Iz tragikomike življenja.

Ruski spisal Anton Čehov.

Osebe:

Ivan Ivanovič Tolkačov, rodbinski oče. Aleksej Aleksejevič Muraškin, njegov prijatelj.

Muraškinovo stanovanje v Peterburgu. Soba za gospode. Muraškin sedi pri pisalni mizi. Tolkačov vstopi. V roki drži senčnico za svetilko, majhno kolo, tri škatle za klobuke, velik zavoj oblek, košaro s steklenicami piva in mnogo majhnih zavitkov. Njegove oči so široko odprte, pogledi mu begajo po sobi naokrog, potem se vrže utrujen na sofo.

Muraškin: Dober dan, Ivan Ivanovič! Kako se veselim, da te vidim! Od kod pa prihajaš?

Tolkačov (težko sopeč): Najdražji, dobri prijatelj, nekaj te imam prositi... Prosim te, posodi mi do jutri svoj revolver! Pokaži se prijatelja!

Muraškin: Čemu pa potrebuješ revolver?

Tolkačov: Potrebujem ga... Oh Bog! Oh Bog! Daj mi požirek vode! Hi-

tro!... Potrebujem ga... Ponoči se bom moral peljati skozi temen gozd... da... za vse slučaje... Posodi mi ga, stori dobro delo!

Muraškin: Ej, ej, ti lažeš, Ivan Ivanovič! Kak temen gozd pa je to, vraga? Nič dobrega ne nameravaš! Vidim ti na obrazu, da misliš storiti nekaj slabega. Kaj pa imaš? Ali ti je slabo?

Tolkačov: Počakaj, pusti me, da bom mogel zopet dihati... Oh Bog! Zdelan sem kakor pes! Po vsem telesu, tudi v glavi imam čut, kakor da so me razsekali na kosce. Tega ne morem dalje prenašati. Bodi prijatelj, ne vprašuj dolgo, pusti podrobnosti!... Daj mi revolver! Rotim te!

Muraškin: Sedaj je pa dovolj! Ivan Ivanovič, kakšna malodušnost je to? Rodbinski oče, državni svetnik! Sramuj se!

Tolkačov: Jaz — in rodbinski oče? Mučenec sem! Dresirana bestija, zamorec, suženj, ničvrednež, ki še vedno nečesa pričakuje in se ne spravi na oni svet. Mevža, tepec, topoglavce sem! Čemu živim? Čemu? (Plane po konci). Povej mi vendar, čemu živim? Čemu ta neskončna vrsta duševnih in telesnih bolečin! Ako

je že človek mučenec kake ideje, to še razumem... Toda biti mučenec, vrag vedi česa... ženskih spodnjih kril in senčnic za svetilke... Ne! Pokoren sluga! Ne, ne in ne! Dovolj, dovolj.

Muraškin: Ne vpij vendar tako, sosedje bodo vse čuli!

Tolkačov: Naj slišijo, to mi je vseeno! Ako mi ne daš ti revolverja, mi ga da pa kdo drugi. Nič več ne maram biti med živimi! Sklenjeno je!

Muraškin: Počakaj, vsega si me zmedel. Govori mirno! Še vedno ne razumem, kaj ti je življenje zagrenilo.

Tolkačov: Kaj? Ti še vprašuješ, kaj? Dovolj, povedati ti hočem. Dovolj! Razodeti ti hočem vse, morda mi to olajša dušo. Sediva! Sedaj poslušaj! Ah, Bog! Moja težka sapa!... Vzemimo na primer današnji dan! Vzemimo ga! Kakor veš, treba čepeti od desetih do štirih v pisarni, v tej vročini; in ta dušeci zrak, muhe in ta zmešnjava, prijatelj! Tajnik je šel na dopust, Krastov se je odpeljal, da se oženi, nižji pisarniški uradniki stanujejo na deželi... človek bi kratko malo zblaznel... tu je ljubimkanje in diletantske gledališke predstave. Vsi so zaspani,

njihovem bestijalnem postopanju skoraj neverjetno. Buri pa prebole junaško tudi ta udarec. Poveljništvo more prevzeti tudi vsak navaden Bur. Izgubili so že toliko voditeljev in boriteljev, a njihove ofenzivnosti ne le ni konec, nego postajajo celo smelejši. Sicer pa si naj pripišejo Angleži sami sebi, ako ustrele Buri po geslu šilo za ognjilo ujetega generala Carringtona in vsakega častnika, ki jim pade v pest. General Hamilton je 25. t. m. baje presenetil bursko taborišče med Ermelom in Bethelom. Buri so izgubili baje 2 mrtva ter 4 ranjence in 82 jih je bilo ujetih. — V spodnji angleški zbornici je prvi lord državnega zaklada, Balfour povedal, da je minolo sobota ni zozemska vlada stavila posredovalne predloge, ki naj bi bili podlaga mirovnih pogajanj. Angleško ministrstvo se bo s temi predlogi bavilo. V Londonu in po vsej Angliji upajo in žele, da se vendarle dožene v kratkem mir. Baje pa nizozemska vlada ni postopala po naročilu zastopstva Burov, nego svojelastno. Vendar je mogoče, da se začne delati resno za konec vojne, ki traja že poltretje leto.

Najnovejše politične vesti.

Potovanju avstrijskega prestolonaslednika v Peterburg se pripisujejo tudi ožje trgovinske zveze med Avstro Ogrsko in Rusijo glede novega nemškega tarifa. — Schönerer namerava razložiti v svojem listu obširno vsa nasprotstva med seboj in Wolfom. Od Wolfa se hoče povse ločiti, češ, da ne mara vsenemške korupcije kriti s svojim imenom. — Jezikovna enakopravnost na otoku Malta. Ker je Angleška proglasila, da se vpelje v teku 15 let na otoku angleščina kot izključni državni jezik, je začelo med domačini Italijani nevarno vretje. Angleška bo najbrže proklamacijo odtegnila. — Avstrijski poslanik na Kitajskem. Baron Czikaun je bil te dni sprejet od kitajskega cesarja in cesarice, katerima je predložil spomenico. — Ministrska kriza v Španiji je neizogibna. Mladi kralj bo pač v zelo neugodnem času zasedel prestol.

Dopisi.

Iz Radeč. Žalostno je nekaj časa sem, kadar umre pri nas kak ubožec; v mrtvašnici leži ravno tako, kakor kadar je »Mufi« kacega ubitega psa na »pasjem britofu« za Savo ob času kontumacije ležati pustil. Ne zmeni se zanj niti noben njegov sovratnik — ubožec. In zakaj ne? Zvonov je škoda. Pravijo, da se ne zvoni mrličem, ki niso naše vere; mi smo pa doživeli slučaje, da le takrat ne, kadar ni cvenka. Če je pa denar, zvoni se z vsemi štirimi, če je bil mrlič pravoslavne vere in ga pravoslavni duhovnik pokoplje ali če je bil premožen kristjan — liberalce —; umre pa kak krščanski občinski ubožec, ki je vsaki dan v cerkvi čepel in ustnice od samih molitev in poljubovanja božjih podob skoraj obrabil — temu se že dve leti sem ni zvonilo, čeravno so bili morda njegovi predniki premožni in so tudi za zvonove in druge cerkvene stvari denar darovali. V Radečah napravil je neki po-

čital (potegne iz žepa zaznamek in čita): senčnico za svetilko, funt klobase iz gnjati, žeblje, cimeta za 5 kopejk, ricinovega olja za Mišo, 10 funtov sipalnega sladkorja, iti v stanovanje po bakreno ponev in mali možnar za sladkor; karbolove kisline, mrčesnega praška... za 10 kopejk pudra, 20 steklenic piva, kisove esence in za gospico Chancelu korzet št. 82... Uf! Potem pa moram še jesenski plašč Miše prinesiti domov in njegove galose. To so naročila soproge in rodbine. Sedaj pa pridejo še naročila dragih znancev in sosedov... Vrag jih vzemi! Pri Vlasinjevih obhaja Valodja svoj rojstni dan, zato mu je treba kupiti kolo; gospa podpolkovnika Višina je v blagoslovljenem stanju, zato se moram peljati vsaki dan k babici ter jo prositi, da pride k njej. In tako naprej in naprej! Pet listkov imam v žepu in ves robec obstoji iz samih vozlov. In tako, dragi prijatelj, letaš med pisarno in železnico po mestu, iztegaš jezik kakor pes, letaš, letaš in kolneš življenje. Iz prodajalne v lekarno, iz lekarne k šivilji, od šivilje v mesnico, od tam zopet v lekarno. Tu se spodtakneš, tam izgubiš denar, kje drugje pozabiš

sestnik nov most čez Zapoto; ali bo artilerija sedaj po tem vozila ali po stari ganici, ki veže deželno cesto Radeče-Krško čez potok Zapoto. Res škandal, da se ne popravi ta most, čez katerega je zelo nevarno voziti. Slišalo se je, da se bo gradil nov železen z — joho. Dežela menda temu ne bo pritrdila, da bi se 15 m dolg most napravil v devetnajstem stoletju na deželni cesti z joho; okoli 70 m dolgi savski most na tej cesti v Radečah pa je brez johe. — Kaj pa, gosp. kaplan Žust, menda vendar ne boste tistega zmaševali, ki Vam je zabranil neko prepisavanje? Kaj se Vam je isto noč sanjalo, ko ste jo prejšnji teden tako od nekod popihali? »Pritoževati se in propasti«, to je geslo črnosuknježev. Jeza je greh, pa za kaplana ne.

Izpred sodišča.

Pri deželni sodnji so se vršile večraj pod predsedstvom g. deželnosodnega svetnika Andolška še sledeče obravnave:

1. Katoliške hijene v Gočah. Naravoslovci nas uče, da stikajo po afričanskih pokopališčih oni grozoviti orientalični psi, one hijene, ki razkopavajo grobove in skušajo mrliča raztrgati... Ni nam potreba popotovati v Afriko: tu pri nas na Slovenskem eksistirajo take hijene in akoravno nastopajo v človeški podobi, ako ravno skrivajo svojo brezsrčno grozovitost pod puhle fraze o krščanski ljubezni, katero se je vedno zlorabljalo v najgrše namene, — vsejedno pridejo momenti, ko se te katoliške hijene ne morejo premagovati, ko izbruhne silovito vsa njihova bestijalnost; momenti, v katerem pokažejo, da jim ni ničesar sveto in niti smrt ne... Takih katoličanov imamo posebno v dobro znanem revirju kurata Ferjančiča v Gočah. Na obtožni klopi sedita: Janez Jerončič, leta 1872. rojeni oženjeni posestnik na Gočah, ki je navdušeni klerikalec ter že trikrat, in sicer radi tatvine, razžaljenja časti ter javne posilnosti predkaznovan; poleg njega sedi njegova mati, l. 1830. rojena vdova Barba Jerončič. Tožena sta obadva po § 303. (razžaljenje zakonito priznane cerkve ali verske družbe) ter ju zagovarja dr. Janko Brejc. — Obtožnica pravi: Janko in Barba Jerončič sta napravila in razobesila o priliki pogreba umrlega občinskega predstojnika, liberalca g. Leopolda Žgurja, zastavo iz starih, umazanih cunj in črevljev in sta se s tem nečuvno nespodobno vedla ter provzročila javno pohujšanje. V razlogih se povdarja, da so bili o priliki pogreba umrlega Žgurja burni prizori. Klerikalci-fanatiki so peli, vriskali in upili: »Živio! En bokser je že manj!« Neka pobožna ženska je upila: »Hvala Bogu, zdaj bomo še štruklje kuhali, samo da je krepak!« Poleg tega so klerikalci celo v znamenje veselja streljali. Jerončičevi pa so hoteli pokazati, da so najboljši klerikalci v celi vasi, ter so razobesili omenjeno »bandero«. Predsednik prične z zaslišanjem tožene Barbe Jerončič. Ta se zagovarja na jako zviti način, vidi se, da je bila v dobri »šoli«; napravila je »bandero« iz starega, umazanega »bitah« in starega »škarpa« sinu toženega Janeza Jerončiča, 4letnemu Matičku in ta je bandero izobesil. Tudi njen sotoženi sin se izgovarja tako. Pri njegovem zaslišanju pa konstatira g. dr. pravnik, da je toženec v predpreiskavi bistveno drugače govoril. Potem se zasliši obd. svet. g. Jernej Žorš. Priča pove, da se je vsled deževnega vremena sklenilo odposlati k pogrebu samo deputacijo, obstoječo iz priče in g. učitelja. Že ko sta šla proti umrlega domu, so se jim kleri-

plačati in tedaj se zapode za teloj in ti napravijo javen škandal: zopet kje drugje stopiš dami na vlečko... Fej! Vsled tega dirndaja postaneš pravi vrag ter si tako razdražen in utrujen, da ti pokajo vso noč kosti in sanjaš o krokodilih. Sedaj so izvršena vsa naročila, vse je nakupljeno, a kam spraviti vso to ropotijo? Kako naj zlozim skupaj n. pr. težki bakreni možnar s tolkalcem in senčnico za svetilko ali karbolovo kislino in čaj? Kako združiti steklenice piva s kolesom? To je egiptovsko delo, naloga za razum, rebus! Ubijaj si glavo, kolikor hočeš, rav naj še tako previdno, naposled moraš vendarle kaj ubiti ali stresti. V kupeju stojiš z iztegnjenimi rokami, zgrbljen in držiš z brado kak zavitek, vse drugo je v košarah, kartonih in drugih takih ostudnih stvarih. In ko se začne premikati vlak, začno potniki metati tvojo prtljago sèm in tja; kajti s svojimi neštevilnimi rečmi si napolnil prostore drugih. Vpitje, pokličejo kondukterja, žugajo mi, da me hočejo vreči vùn... kaj mi preostane? Tu stojim s široko odprtimi očmi, kakor tepen osel. (Konec prih.)

kalci smejali. Za pogrebom idoč, sta videla zastavo, ki je visela 3 m visoko na drog. Blizu zastave je stala cela klerikalna druhal, ki je upila in razgrajala. Priča Vidrig Marija izpove, da ji je sin toženca na vprašanje, kdo je zastavo izobesil, odgovoril: »Naš tatek«. Končno poročajo tudi stražniki, da je toženec v prvi preiskavi deloma priznal, a pozneje je njegova mati vse nase vzela, ker misli, da se je radi njene starosti ne bo zaprlo. — Po govoru g. dr. pravdnika dobi g. dr. Brejc k zagovoru besedo. Po njegovem mnenju ni dejanje dokazano, ker je mati le otroku napravila inkriminirano zastavo. V zagovoru je zanimiva izjava, da je 12-letna priča Vidrig »liberalna...« grozno, 12letna liberalka! — Po posvetoivanju se preloži obravnava, o katere izidu bomo svoj čas poročali. Pošten, človeško čuteč človek pa si naredi lahko že danes svojo sodbo. Vzpričo mrliča čuti vsakdo veličanstvo smrti, grob uniči vse sovraštvo, samo pri klerikalcih sega sovraštvo še čez grob.

2. Tatica. Kastelic Franca, po domače »Kajzarjeva«, l. 1880. v fari Šmarje rojena služkinja, je kradla in sicer: pri gospej Mariji Turk nekaj nogavic in 20 K; pri gospej Pauli Petard srajce, posteljsko odejo in 20 kron, pri Bambergovi gospej robce, modere, ženske hlače ter kompot; vse skupaj vredno 59 K 20 vin. Zato bo sedela 7 mesecev.

3. Bojevit krojač. Leta 1872. v Temužah (fara St. Jurij pri Kranju) rojeni krojač Jožef Bukovnik je sicer majhne postave, a korenjak skoz in skoz. V isti hiši, kakor on, stanujeta tudi g. Neža Knific in njena hčerka Frančiška. Ko je zadnja praznovala svoj god, je prišel k njima tudi 20letni mizarjski pomočnik Rudolf Koleč; igrali so na harmoniko ter plesali. To je bojevitega krojača razjezilo in obljubil jim je, da jih bode čakal s sekuro ter da bodo »po dvorišču plesali«. Dne 14. decembra je prikupil krojačeva bojevitost do vrhunca, ker je spil »6 frakeljnov šnopsa, za 10 soldov ruma in pol litra ta rumenega vina«. Ko je prišel Koleč in ga pozdravil, ga je sunil krojač, seveda s škarjami, v roko. Junak sicer pravi: »Jaz vem o celi stvari toliko, kakor kedaj bom umrl«. Vsejedno ga pa obsodi sodni dvor na tri tedne zopora, plačilo stroškov ter odškodnine 10 K.

4. Magacin v grmovju. L. 1877. v Ljubljani rojeni Jože Malenšek je tolikokrat predkaznovan, da »se ne more na vse spomniti«. Zadnjič je bil uslužben v železničnem skladišču ter porabil to priliko in nakradel več tvarine, katero je potem spravil v nekem grmovju. Mož je bil obsojen na 13 mesecev težke ječe in se postavi pod policijsko nadzorstvo. Njegov »magacin« ostane naposled zopet — grmovje.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. januarja.
— **Osebnosti.** Premišeni so c. kr. notarji gg. dr. Karol Schmidinger iz Kamnika v Ljubljano, dr. Rupert Bežek iz Višnjegore v Ljubljano, Emil Orožen iz Trebnjega v Kamnik, Karol Pleiweis iz Radeč v Višnjogoro, dr. Andrej Kuhar iz Žužemberka v Trebnje in Matevž Hafner iz Senožeč v Radeče. — G. dr. Fr. Pikl, odvetnik v Kozjem, se preseli v Marenberg.

— **Promocija.** Gospod Vladimir Serbec, sin mariborskega odvetnika g. dr. Janka Serbca, je bil danes na graški univerzi promoviran doktorjem prava. Prvi doktor iz nemško-slovenske gimnazije v Mariboru. Čestitamo!

— **Slovensko gledališče.** Radi obolenosti g. Uricha in g. Deyla ne more biti danes nobena predstava. V soboto 1. februarja se bo igrala prvič na slovenskem odru Sudermannova »Časta«.

— **Nemška temeljitost.** V du najski »N. Fr. Pr.« ocenjuje berlinski socijolog Oppenheimer najnovejšo izdajo znane »Sociologične državne ideje« slavnega poljskega socijologa L. Gumplowicza ter piše mej drugim: »Er hat von allen deutschen Gelehrten (!) zuerst den Muth gehabt...« in: »Der verehrte Altmeister der deutschen (!) Sociologie...« Zanimivo je, da povdarja Oppenheimer nasproti Gumplowiczu baš etniške skupino, tvorečo prvotno državo. In vendar zanj, kakor se zdi, ni slovanskih etniških skupin, ker potiska Poljaka s silo (ali vsled nevednosti!) med nemške socijologe. S tem pa nehote pritrja pesimizmu Gumplowiczevemu, ki veruje le v silovito pravo. M.

— **Pri D. M. v Polju** so nakrat prišli do spoznanja, da staro bandero ni več za rabo in sklenili so, napraviti novo bandero. Pobiralo se je prav pridno, a poleg vseh mežnarjev in tistega, ki mehove goni, se je nabralo le 600 gld. To

je sicer lepa svota, a za bandero vendar ne zadostuje. Posledica tega je bilo označilo, da mora vsak gruntar od štanta plačati po 2 gld. za bandero. Prizadeto gruntarje to oznanilo ni veselilo. Dolgo se je v njih srcih borilo katoliško prepričanje z željo, prihraniti denar, naposled pa je zmagala štedljivost in katoliški možje so, zatajivši toli opevano katoliško požrtvovalnost — tudi največji skupuh postane požrtvovalen, če ga deneš v prešo — raje štante podrl, kakor da bi plačali, novo breme za bandero.

— **„Kaplan v Postojni“.** Z oziranjem na dnevno vest pod tem zaglavjem, objavljeno v 12. števil. z dne 16. januarja 1902, se nam piše:

Ni res, da sem v svoji pridigi med prepovedanimi listi imenoval tudi lojalno in pobožno tržaško — »Edinost«; res je pa, da v pridigi »Edinosti« sploh nisem imenoval. V Postojni, dne 29. januarja 1902. Frančišek Rebol, kaplan.

Dostavljamo temu le, da smo dotično notico prejeli od popolnoma verdostojne strani iz Postojne.

— **Trgovcem in obrtnikom v predvarek.** Piše se nam: V večrajšnji številki »Slovenskega Naroda« je bilo objavljeno poročilo o občnem zboru trgovskega društva »Merkur«. Iz poročila je razvidno, da je med trgovskim in obrtnim stanom še vedno malo zanimanja za to društvo, oziroma za društveno glasilo »Narodno gospodarski Vestnik«. Da je pri nas spočetka za vsako stvar mnogo zanimanja, katero pa kmalu ugasne, to ni pri nas nič nenavadnega. Ker je tudi prvotno zanimanje za to društvo tako hitro ugasnilo, zdi se mi potrebno o društvenem glasilu, ki je kakor za trgovca tako za obrtnika zelo potreben, nekaj izpregovoriti. »Narodno gospodarski Vestnik« je edino slovensko glasilo, ki podrobneje razpravlja naše narodno gospodarstvo, v prvi vrsti trgovsko in obrtno stroko. Bodi mi dovoljeno, da tu navedem samo nekaj uvaževanja vrednih člankov, ki so izšli v prvem letniku tega lista: »Trgovina«, »Kranjske deželne finance«, »Ureditve službenih razmer trgovskih uslužbencev«, »Malemu obrtniku v pomoč«, »Nedeljski počitek«, »Načrt o premembi obrtnega reda«, »Potreba trgovske izobrazbe«, »Delavska stanovanja«, »Načrt zakona o obrambi proti umazani konkurenci«, Razsodbe obrtnih sodišč«, »Poročila o sejah trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani« itd., zastopano je pa tudi leposlovje. Kakor se razvidi iz opisa, je ta list v resnici velepomemben za trgovce, njih nastavljenec kakor tudi za obrtnike; posebno toplo pa bi ga priporočal obrtnim zadrugam. Ker se pri nas le z agitacijo pripravi ljudi do dobre stvari, zato apelujemo na vse društvenike, da vsak v svojem ožjem krogu deluje kolikor mogoče, da se list bolj in bolj razširi, posebno pa to priporočam g. potnikom, kateri na deželi z najmanjšim naporom lahko veliko dosežejo.

— **Tat Ivan Pogačar.** Včeraj aretovani tat Ivan Pogačar se je danes z rotovskim omnibusom prepeljal na Žabjek, kjer bode gotovo nekaj časa delal pokoro za storjene grehe. Ivan Pogačar je novinec mej tatovi, a že pri prvem nastopu je pokazal, da bode še dal dela policiji. Tatvini pri kanoniku Zamejcu in profesorju Zupančiču je izvršil prav rafinirano. Skril se je namreč na prostor med dvojnima vrata in je čakal, dokler ni kanonik Zamejce šel h kosilu. Pri odhodu iz pisarne je kanonik Zamejce sicer zaklenil zunanja vrata, a notranja so bila odprta, in tako je Pogačar iz svojega skrivališča lahko prišel v pisarno in pobral denar, kar ga je našel. Po izvršeni tatvini je šel tat nazaj na prostor med vrata in je čakal, da se povrne kanonik in odpre zunanja vrata. Čakati je moral dve uri, dokler je prišel in ga rešil iz tesnega zavetišča. Kanonik je šel mimo Pogačarja, a ga seveda ni opazil. Ravno na ta način je izvršil tatvino pri profesorju Zupančiču, kjer pa je bila prišla postrežnica v sobo in ga je opazila, a njej je rekel, da je prinesel »Slovenca«, in da so ga zaprli v sobo in je zbežal. Kakor smo že poročali, ukradel je Pogačar pri Zamejcu 320 kron, katere je dobil na mizi v knjigi. Odprl je tudi s silo miznico, a ni našel denarja. Pri profesorju Zupančiču mu ni bilo treba ničesar s silo odpreti, ker je bilo vse odprto in je ležal denar v

skledicah, v škatiľah, v kuvertih, v moš-njičkah, v listnicah. Bilo ga je, kakor smetijo, je dejal Pogačar. Vzel pa ni vsega, ker bi bil sicer »preveč bogat«. Vzel je le 18 zlatov po 20 kron in za 140 kron srebra in papirnatega denarja. Tudi hranilničnih knjig se ni dotaknil. Koj po izvršeni tat-vini je šel po necega svojega znanca in s tem sta šla »bandata«. Da bi odvrnil od sebe sum, je bil naznanil nekemu straž-niku, da je izgubil istega dne 50 kron. Denar je zapravil po gostilnah in kavar-nah v veseli družbi. Plačal je vse on, a da ni bilo to sumljivo, je pripovedoval, da je dobil denar od svojega strica. Tudi ni dolgo ostal v jedni in isti gostilni in ka-varni, marveč je te večkrat menjal, kakor tudi družbo, za katero je plačeval. Ko je potrosil srebrni drobiž in papirnat denar, je šel v Celovec, da bi tamkaj menjal ce-kine. V Ljubljani si tega ni upal storiti in jih tudi nobenemu pokazal ni. V Ce-lovcu je v gostilni »pri Kesslerju« koj našel tri veseljake, katerim se je pridružil. V omenjeni gostilni je v dobri volji vrgel tri cekine po mizi, a ko jih je hotel po-brati, je že jednega zmanjkalo. Tako urno si ga je bil polastil njegov prosti brat Alojzij Lindl. Pogačar je hotel imeti cekin nazaj, a Lindl je tajil, da ga on ni vzel. Šel je na policijo in ovadil Lindla, kateri pa je bil med tem že cekin menjal in de-loma zapravil. Pogačarju se ni zdelo varno biti dlje časa v Celovcu in se je takoj drug dan odpeljal nazaj v Ljubljano in od-tod v Litijo, kjer je imel lubo. V Litiji je zadnje vinarje zabil in v soboto je prišel suh v Ljubljano in si je že moral »izpumpati« petak, in ko je tega zapravil, je pro-dal svojo suknjo. Svojim prijateljem in znancem je sedaj pripovedoval, da bode 5. februarja »potegnil« doto«. Imel je na-men izvršiti novo tatvino pri kakem du-hovniku v Ljubljani, ker so mu bile po župnijah in v škofiji razmere prav dobro znane, ker je za časa, ko je bil njegov stric še knezoškofjski kancelar, večkrat na dan prihajal na te kraje. Ivan Pogačar je obiskoval gimnazijo v Ljubljani in v Kranju, a prirnil je le do tretjega razreda. Leta 1900 vstopil je pri ces. kr. dežel-nem sodišču v Ljubljani kot pisarniški volon-ter in je ostal tukaj 6 mesecev, iz Ljubljane je šel kot diurnist k okrajnemu sodišču v Krškem in po štirimesečnem službovanju pri tem sodišču je vstopil meseca oktobra v službo pri odvetniku dr. Jamšku v Li-tiji, kateri pa ga je meseca decembra l. l. zaradi raznih nerednosti takoj odpustil.

— **V tunelu obtičal.** Predvče-rašnjim je v tunelu med Ponikvo in Polj-čanami obtičal osonni vlak, ki pride ob 12. uri ponoči v Ljubljano. Pokvaril se je bil stroj. Vlak je ostal v tunelu, dokler ni prišel iz postaje na Ponikvi drug stroj. Umevno je, da so bili pasažerji vsled tega dogodka vznemirjeni. Vlak je imel 80 mi-nut zamude.

— **Tatvina.** Predovčevemu hlapcu Josipu Omerzelu na Ambroževem trgu je v noči od 29. na 30. t. m. ukradel neznan tat več obleke, v vrednosti 68 K, srebrno uro in srebrno veržico in hlapcu Josipu Kersingerju pa zelen klobuk.

— **V Ameriko.** Včeraj in predvče-rašnjim se je odpeljalo okoli 160 ljudi z ljubljanskega južnega kolodvora v Ameriko.

• **Najnovejše novice.** Alpin-ska montanska družba namerava iz-dati 60.000 novih delnic. — Zopet ro-parski umor. V Mosteh so našli včeraj trgovko Jožefo Spitz v njenem stanovanju z razbito glavo. Na tleh je ležalo krvavo klavido. Prodajalna je izpraznjena. — Vsled verske blaznosti je posekal v Springsfeldu pri Kasseinu kmet Torill svojo ženo in tri otroke. Ubite je še z no-žem razparal. — Častnik in civilist. V Marija hilf pri Dunaju sta se na cesti sprla neki častnik in civilist. Častnik je potegnil sabljo, a civilist ga je prehitel, vrgel ob tla ter obdelaval s pestmi. — V Mariboru k smrti obsojene, in sicer vseh pet je cesar pomilostil ter dobijo ali dosmrtno ječo ali pa 20letno. — »Unio catholica« je vložila priziv zoper raz-pustitev. Seveda samo nov »švindeln«.

• **Avstro-ograrska armada po narodnosti.** »Armeeblatt« je prinesel statistiko avstro-ograrske vojske, v kateri je: Slovanov 430.000 (t. j. 174.000 Čehov, 76.000 Poljakov, 75.000 Hrvatov in 58.000 Slovencev); Nemcev 227.000, Madjarov

120.000, Rumunov 48.000 in Italijanov 14.000. Med Madjare so seveda všteti tudi ogrski Slovaki, Slovenci in Hrvati. Sploh pa štejejo vsakega vojaka med Nemce, ki le nemško zna.

• **Samomor poštnega ravnatelja.** V Gradcu se je ustrelil predvče-rašnjem ravnatelju glavne pošte Jos. Che-neviere. Pokojnik je bil uzoren in priljub-ljen uradnik, odlikovan z nešteti tujsimi redovi o priliki svojega službovanja v Opatiji. Samomor je storil v hipni zme-denosti.

• **„Papabili“.** Tako se imenujejo kardinalski kandidati za sv. stolico. Papa-bilissimi so bili kardinali Parocchi, Goti in Svampa. Parocchi je pa že star in bo-leha na diabetes, Svampa tudi ni posebno zdrav in Goti, kojega je papež sam več-krat v šali imenoval svojim naslednikom, si je škodoval radi nekih domačih spletk. Zdaj se imenujeta še dva: Serafino Vanu-telli in di Pietro. Rampollovi nasprotniki protežirajo Vanutellija, redovni kardinali pa Pietra, ki si želé »nepolitičnega« pa-peža. Di Pietru, ko je bil 15leten seme-nišnik, je poljubil neki star menih noge ter dejal: Privoli, da ti zdaj storim, česar, kadar boš papež, ne bom več mogel.

• **Romanje v Jeruzalem.** »Le Journal« piše, da želi italijanska kraljica-vdova Marjeta spomladi obiskati sveto deželo.

• **Za god je dobil cesar Viljem** od svoje soproge cesarice v marmorju izde-lano cesaričino desno roko. Roka je umo-tvor Reinholda Begasa in leži na rudeči baršunasti blazini.

• **Husarski častnik v silobranu proti 12letnemu dečku.** V Altoni sta stala te dni pred višjim vojnim sodiščem poročnik Eichborn in podčastnik Walter 15. husarskega polka, ker sta nekega 12-letnega dečka radi vzklika: »Glej, lajtnant gre!« neusmiljeno pretepla. Vojaka sta se izgovarjala, da sta bila v silobranu. Vojno sodišče ju je oprostilo, višje vojno sodišče pa je obsodilo častnika na 2 dni v ječo, podčastnika pa na — 3 marke globe.

• **Pod vodo na severni tečaj** hoče priti dr. Anschütz-Kaempff iz Mona-kova. Napraviti da podmorsko ladjo, s ka-terbo bo poskusil prodreti do najsevernejše točke.

• **12.000 oseb utonilo.** »Vestnik Jevropie« je prinesel poročilo ruskega sli-karja Vereščagina, ki je bil v rusko-kitaj-skem Amoru ter dognal, da so Rusi ob začetku vojne na Kitajskem pogнали okoli 12.000 mož, žensk in otrok v reko Amur, ki je nad 500 metrov široka. Kitajci in Kitajke so večinoma utonili ali pa so jih kozaki postrelili. Kriv tega groznega zlo-čina je general Gribsky, vojni guverner v Blagoveščensku. Isto poroča 15. št. revije »Neue Zeit«.

• **Strasen umor.** V Oybinu so zaprli kramarja Fer. Jägerja ženo, ker je bila sumna, da je zažgala. Kramer je v razbujenosti zgrabil nož ter prerezal grla svojim trem otrokom in sebi. Imel je 15 otrok, ki so vsi razen 3 pomrli. Zakon je bil baje srečen, ker sta bila oba zakonca marljiva. Zdravniki upajo, da bodo rešili najmlajše dete.

• **Pasterka potopili.** Iz Belegv grada poročajo, da je imel bogati izdelo-valec opank Milenko Novičič v prvem za-konu sina, ki je bil sedaj že pet let star. Mačeha je dečka sovražila. Zato je dal oče sina v rejo pri kmetici Darinki Jani-čjevič. A še tu ga je proganjala mačeha. Domenila se je s kmetico, da dečka v ribnjaku potopita. In res sta sunili dečka v vodo, kjer je utonil. Sodišče je vsako žensko obsodilo na 20 let ječe.

• **Javne preskušnje japon-skega princa.** Na Japonskem dvoru so imeli nedavno velike svečanosti. Princ Mihi, bodoči vladar, je dosegel 120. dan svojega rojstva ter je moral po sv. obredih pojosti — prvo žlico riža. Pri obredu so bili prisotni dvor in vsi državni dostojan-stveniki. Obred se je srečno izvršil. — Mladoletni princ pa je že prestal poprej eno predpisanih skušenj. Ko je bil star dva meseca, prinesel mu je njegov ded, sedaj vladajoči cesar, sabljo, ki je tako težka, da sta jo dve prinčevi dojliki komaj držali v rokah.

• **Pes rešitelj samomornika.** Iz Skalice na Češkem poročajo: Minoli ponedeljek je dobil mesarski pomočnik Jos. Bismalek naročilo, naj gre v okolico

nakupit živino. Bismalek pa je na poti zašel v gostilno ter je zapil in zapravil 60 K. V obupu, da je tako poneveril go-spodarju denar, je skočil v Sáza vo. Po-močnika pa je spremljal velik mesarski pes, ki je takoj planil za pomočnikom ter ga potegnil iz vode. Pomočnik si je na to strgal obleko ter pravil doma, da so ga napadli roparji ter ga vrgli v vodo. Domači so mu verjeli, saj je bil pomočnik dotlej vedno pošten. Med prebivalstvom je nastalo veliko razburjenje. Vse se je balo roparjev. Orožništvo pa je sumilo, da je pomočnik lagal, in res dognalo vso resnico. Fanta so zaprli, občinstvo pa se mu vrhu tega še smeje.

• **Starostna preskrba v An-gliji.** Iz delegatov t. zv. »Friendly Socie-ties« obstoječa komisija izdelala je pred kratkim načrt starostne preskrbe. Po tem načrtu bi imel vsak 65letni Anglež pra-vico do penzije v znesku tedenskih 5 sh (to je 6 kron). Dokazati pa bi imel: 1. da je, kolikor mu je bilo mogoče, skrbel zase in za svoje, da je bil član strokovne or-ganizacije itd.; 2. da je bil pošten od 55. do 65. leta; 3. da nima več tedenskih do-hodkov kakor 5 sh ali pa, da izvirajo do-hodki črez 5 sh od zavarovalnic, v katere je sam doneske vplačal. Ta penzija se ne sme smatrati kot ubožna podpora. Če je pa Anglež 70 let star, naj bi imel pravico zahtevati 9 K na teden. 2 tretjine stroškov tega zavarovanja naj bi nosila država, 1 tretjino pa občina. — Ta načrt je precej modernega značaja.

Društva.

— **I. društvo hišnih posest-nikov v Ljubljani** ima dne 31. jan. ob 7. zvečer v mali dvorani »Mestnega doma« občni zbor. Dnevni red: 1. Poro-čilo o preteklem letu 1901. 2. Računski zaključek pro 1901 in proračun pro 1902. 3. Volitev odbornikov. Letos izstopijo gg.: Dr. V. Gregorič, H. Maurer, dr. J. Stare, A. Drešle. 4. Volitev treh pregledovalcev računov. 5. Določitev članarine za leto 1902. 6. Slučajni predlogi. Razgovor o vrače-vanju državnega potresnega posojila. Člani blagovole naj se, ako le mogoče, vdele-žiti obnove zbornice, ker je dnevni red zelo važen.

— **Slavčeva maskarada.** Rav-nokar se odboru javlja, da sta iz lanske maskarade znana »ksel in lorfant« zašla na svojem potovanju, po nepravdnosti med gozdne vile, katere pa so ju tako »izdelale«, da je eden postal pravi »Rokovnjak« drugi pa »Gozdni možiček«. Kar se tiče skupin in drugih mask bodo letos kaj v mnogobrojnem številu zasto-pane, tako da bode na to pisano množico sredi zelenega gozda kaj čaroben in di-ven pogled. Vse to pa bode spjal omam-ljivi vonj vitkih smrek in drugih gozdnih rastlin. Od mednarodne dirke pride ele-gantna skupina moških in ženskih »Jo-kejev«. Ciganom se pridružijo še bojevití »Razbojnik«; da pa bode človeško živ-ljenje še bolj v nevarnosti so napovedali svoj prihod tudi »Nedeljski lovci«. Da se bode mogoče vsakomur braniti napadov, bodo »Škratelnja« tisto padajočo »Rajsko mano« spremenili takoj v smodnik in tako se bode lahko na vse strani streljalo. Nadalje odbor javlja, da je tudi letos opustil o s o b n o vabljenje honoracij. Isto-tako je opustil plesno točko »Dame vo-ljo«. Glede postrežbe je ukrenil, da bodo cene navadne in vidno prilepljene, isto-tako bodo vsi spodnji prostori »Narod-nega doma«, t. j. na levo in desno, za goste pripravljeni.

— **Prva ljubljanska elite-maskarada.** Pod tem naslovom pri-redi vesela družba, katera vedno rada pleše in jako obžaluje kratkost letošnjega predpusta, maskarado v manjšem slogu. Vsi enako misleči se že sedaj vabijo, naj pridejo na pustno nedeljo, dne 9 febru-varja t. l., kolikor mogoče maskovani ob polu 8. uri zvečer v areno »Narodnega doma«. Ista bo bogato okrašena in fino likana. Sodeluje meščanska godba. Po-drobnosti se javijo prihodnji teden. Vstop-nina za osebo 1 krono, maske in prej kupljene vatopnice 40 kr. Vstopnice pri g. Šešarku v Šelenburgovih ulicah.

— **„Dolenjski Sokol“** priredi v soboto, dne 1. februarja t. l. v prostorih »Narodne Čitalnice« veselico. Vspored: I. »Rokovnjači«. Narodna igra s petjem v 5 dejanjih, po Jurčič Kersnikovem romanu dramatisoval Fr. Govékar. Godbo zložil V. Parma. II. Ples. Začetek točno ob polu 8. uri. Vstopnice prodaja od 29. jan. naprej g. Josip Medved, trgovec v Rudol-fovem. Društveniki »Dolenjskega Sokola« plačajo polovico vstopnine.

— **„Narodna čitalnica“** v Postojni priredi Vodnikovo slavnost dne 1. svečana 1902 v gornjih prostorih »pri kroni«.

— **Iz Ormoža** se nam piše: Občni zbor moške podružnice družbe sv. Cirila

in Metoda in ormoške čitalnice bo 2. sve-čana dopolne v dvorani okrajnega zastopa. — **Društvo „Zvezda“ na Du-naju** ima svoj zabavni večer v nedeljo 2. februarja t. l. v dvorani »zum Regens-burgerhof« I. Sonnenfelsgasse 2. Začetek ob šestih zvečer. Na dnevnem redu je predavanje predavane predsednika sl. akad. društva »Slovenije« gosp. cand. med. Mavricija Rusa: »Koristiti čitanja knjig«. Potem sledi koncert pevskega zbora društva »Zvezda« pod vodstvom svojega pevovodje gosp. V. Krušiča. Pri tem koncertu sodeluje tamburaški zbor sl. hrvatskega društva »Prosvjeta«.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 30. januarja. Vsak dan prinese kako novo presenečenje. Rav-nokar, namreč ob treh popoldne, je proračunski odsek sklenil od-ložiti razpravo o srednjih šo-lah in po ljudskih šolah začeti raz-pravo o visokih šolah. Povod temu je, da so se pogajanja med Nemci in Poljaki razbila. Poljaki so izjavili, da na noben način ne bodo glasovali proti celjski postavki, že z ozirom na to, da so se v koaliciji zanjo zavzeli. Tudi nemško zahtevanje, naj glasujejo Poljaki za nemško privatno gimnazijo v Fri-deku, v katerem slučaju bi Nemci gla-sovali za poljsko gimnazijo v Tešinu, so Poljaki odklonili, češ, da ne gre spravljati ti dve zadevi v zvezo. Celjska postavka pride vsled današnjega sklepa šele prihodnji teden, najbrž v sredo na razpravo. Odločitev je odvisna od postopanja dra. Fuchsa in barona Morseya. Slednjega so prav za prav Slovenci spravili v državni zbor in se torej sodi, da mora glasovati s Slovenci. Italijani niso jedini. Baron Malfatti bi bil za to, da glasujejo za celjsko po-stavko. Ako pridejo vsi poslanci na sejo proračunskega odseka, je za celjsko postavko 21 glasov, ne všteti Lupula in Morseya, ki bosta skoro gotovo gla-sovala s Slovani. Kako bo glasoval zastopnik soc. demokratov Pernerstor-fer, se ne more še reči.

Dunaj 30. januarja. V današnji seji proračunskega odseka je prišlo do burnega prizora med dr. Fuchsom in Pernerstorferjem. Fuchs je dejal, da se nahajajo v ljudskošolskih knjižnicah pohujšljivi spisi, na kar ga je Pernerstorfer napadel, da je vohun in ovaduh. Letele so ostre besede. Predsednik je Pernerstorferja poklical k redu.

Dunaj 30. januarja. V zadevi mo-ravskega vseučilišča poda minister Hartl morda še danes vladno izjavo, ki bo prejkone taka, da bodo Čehi lahko iz nje sklepali, da dobe univerzo v Brnu, Nemci pa, da Čehi te univerze ne dobe.

Crnovce 30. januarja. V obč. odboru so bile viharne razprave za-radi podržavljenja mestne policije. Po-ročevalec nemške večine je bil drž. poslanec dr. Skedl, manjšino vodi drž. poslanec dr. Straucher. Boj je bil ko-losalen. Župan dr. Kochanowski, ki je pristaš nemške stranke, je sinoči po-klical policijo v obč. dvorano, da bi odstranila k opoziciji pripadajoče obč. svetnike, opozicija je s protestom za-pustila dvorano, na kar so se ostali obč. svetniki izrekli za podržavljenje policije.

London 30. januarja. Z ozirom na lorda Balfourja naznanilo v zbornici, da so bili pri vladi storjeni koraki glede mirovnih pogajanj z Buri, se pojasnjuje, da je nizozemska vlada le vprašala angleško vlado, pod katerimi pogoji bi sklenila mir Angleška vlada, ki misli, da je dr. Leyds provzročil ta korak, stoji na stališču, da se s Krügerjem sploh ne pogaja, ampak le z Dewetom ali z Botho.

Narodno gospodarstvo.

— **Žitni pridelki na Kranj-skem.** Leta 1901 se je posejalo pri nas 22.175 ha s pšenico, 15.065 ha z ržjo, 13.181 ha z ječmenom, 17.249 ha z ovsmo in 14.834 ha s koruzo. Pridelalo pa se je 190.197 q pšenice 120.606 q rži, 109.305 q ječmena, 164.805 q ovsa in 180.831 q ko-ruze. Potemtakem se je pridelalo pov-prečno na 1 ha: pšenice 8-3 q, rži 7-3 q ječmena 8-3 q, ovsa 9-6 q in koruze 12-2 q.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.